

Teoretyczne podstawy pedagogiki wczesnoszkolnej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Teoretyczne podstawy pedagogiki wczesnoszkolnej
Kod przedmiotu	05.5-WP-PEDD-TPEW
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Występuje w specjalnościach	Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Mirosława Nyczaj-Draż, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Pogłębienie wiedzy w zakresie kluczowych zagadnień z obszaru edukacji wczesnoszkolnej dotyczących teorii edukacyjnych, uczenia się i nauczania, różnic indywidualnych, konstruowania wiedzy, strategii pracy nauczyciela; rozwijanie umiejętności stymulowania i wspierania aktywności uczniów z wykorzystaniem zróżnicowanych metod, form oraz środków dydaktycznych dopasowanych do możliwości, potrzeb i dziecięcych/uczniowskich doświadczeń; krytyczne weryfikowanie metodycznych propozycji zajęć dostępnych w literaturze w świetle teorii pedagogicznych i psychologicznych; projektowanie własnych rozwiązań rozwijających procesy umysłowe dziecka w wieku wczesnoszkolnym.

Wymagania wstępne

Znajomość i rozumienie podstawowych pojęć pedagogiki wczesnoszkolnej, wiedza psychologiczna dotycząca właściwości rozwoju poznawczego, społecznego, fizycznego i emocjonalnego dziecka wczesnoszkolnego oraz z zakresu teorii socjologicznych i psychologicznych leżących u podstaw procesu kształcenia ucznia klas I-III, znajomość treści z zakresu pedagogiki ogólnej, dydaktyki oraz metodyki pracy dydaktyczno-wychowawczej w klasach I-III szkoły podstawowej.

Zakres tematyczny

Wykłady

Nauki współdziałające z pedagogiką wczesnoszkolną. Dyskursy pedagogiki wczesnoszkolnej. Holistyczne inspiracje pedagogiki wczesnoszkolnej. Kategorie pedagogiczne w edukacji wczesnoszkolnej. Prawa dziecka. Warunki efektywności pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela klas I-III. Wychowanie wielokulturowe, religijne. Wymagania wobec nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej w dobie reform. Zmiana współczesnych kontekstów edukacji dzieci; kulturowe, polityczne i społeczne warunki transformacji. Wymiary aktualnych sporów o wczesną edukację: podejście redukcjonistyczne i konstruktywistyczne, funkcjonalizm i interakcjonizm symboliczny w edukacji dzieci. Cykl rozwojowy dziecka i znaczenie interwencji zewnętrznej w procesie kształcenia. Ideologie myślenia o edukacji i dziecku: odmiany dyskursów wczesnej edukacji, tworzenie warunków dla rozwojowej zmiany poznawczej – metodologia kształcenia. Rodzaje wiedzy w edukacji i ich odniesienia do edukacji wczesnoszkolnej. Społeczeństwo wiedzy a podstawa programowa po reformie. Edukacja w planie otwartym – indywidualizacja i samodzielność w procesie kształcenia dzieci. Edukacja nauczycieli w nurcie metodycznym i teoretycznym – modele kształcenia nauczycieli sprzyjające przełamywaniu barier mentalnych. Pozorowanie zmiany w edukacji dzieci – mapa mitów edukacyjnych i ich przejawy.

Ćwiczenia

Wspieranie i stymulowanie rozwoju – podobieństwa i różnice w perspektywie psychologii humanistycznej i rozwiązań konstruktywistycznych. Behawioryzm i konstruktywizm w edukacji wczesnoszkolnej – analiza i interpretacja sytuacji budowanych na obu teoriach. Zdarzenia krytyczne w pracy z dziećmi. Kompetencje nauczyciela w konstruowaniu zdarzeń krytycznych. Bankowa koncepcja edukacji jako narzędzie opresji. Projektowanie rozwiązań alternatywnych wywiedzionych z idei edukacji wyzwalającej. Przestrzeń w szkole. Fizyczny, mentalny i społeczny wymiar aranżacji klasy szkolnej. Kultura i klimat szkoły – szkoła adekwatna i nieadekwatna kulturowo (imitacja, indoktrynacja, izolacja i indolencja). Piaget, Bernstein, Bruner – trzy teorie wartościowe dla edukacji wczesnoszkolnej. Próba uzasadnienia ich znaczenia. Edukacja i płeć kulturowa – nauczycielskie obraz szkolnego funkcjonowania uczniów i uczennic w szkole. Organizacja pracy dzieci: praca w grupach, parach, indywidualna i zbiorowa. Dobór zadań i projektowanie sytuacji właściwych dla danej formy organizacyjnej. Teoria M. Lipmana w projektowaniu i rozwiązywaniu sytuacji problemowych. Socjalizacja w szkole jako perspektywa identyfikacji procesów szkolnych – praktyki socjalizacyjne na lekcjach w klasach początkowych; dyrektywność/niedyrektywność nauczyciela, zachowania oporowe ucznia (zawieszenie, wycofanie, wyjście z roli, opór pragmatyczny, opór agresywny). Mnemotechniki w edukacji wczesnoszkolnej – możliwości i ograniczenia. Rywalizacja w klasie szkolnej. Wiedza i umiejętności społeczne młodszych uczniów jako zaniedbany obszar wczesnej edukacji. Poszukiwanie nowych perspektyw.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład tradycyjny i problemowy.

Ćwiczenia – nauczanie problemowe, dyskusja, analiza przypadków, projektowanie zadań i ich weryfikacja w praktyce, obserwacja, konstruowanie zdarzeń krytycznych.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki wczesnoszkolnej, psychologii, socjologii, dydaktyki i innych subdyscyplin w celu analizowania problemów edukacyjnych i wychowawczych na poziomie klas I-III, a także projektowania własnych rozwiązań stymulujących procesy umysłowe i rozwój społeczno-emocjonalny młodszych uczniów	• K_U02	- dyskusja - Ocena projektów zadań, sytuacji i zajęć w klasach I-III Ocena prezentacji Konwersacja – ocena aktywności i przygotowania merytorycznego	• Ćwiczenia
Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych; wykazuje aktywność w sferze doskonalenia swoich kompetencji merytorycznych, psychologicznych i dydaktycznych; podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki	• K_K02	- Konwersacja – ocena aktywności i przygotowania merytorycznego - Ocena swobodnej wypowiedzi	• Ćwiczenia
Student ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat pedagogiki wczesnoszkolnej w zakresie dyskursów, kategorii pedagogicznych, praw dziecka, teorii edukacyjnych, uczenia się, różnic indywidualnych, strategii pracy nauczyciela, tworzenia wiedzy, sposobów motywowania uczniów do nauki, itd.	• K_W05	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - Obecność na wykładach	• Wykład
Potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi teoriami psychologicznymi, ideologiami myślenia o edukacji, teoriami wiedzy, koncepcjami socjalizacji w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych w zakresie identyfikowania i modyfikowania działań praktycznych na lekcjach w klasach początkowych	• K_U08	Ocena swobodnej wypowiedzi Ocena prezentacji	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Warunkiem zaliczenia są obecności na wykładach, pozytywne zaliczenie egzaminu pisemnego (na ocenę) .

Ćwiczenia

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich zadań przewidzianych do realizacji w ramach programu w tym przygotowania i przedstawienia prezentacji multimedialnej – 30% uzyskanej oceny na zaliczenie, pozytywna ocena z wyznaczonej pracy pisemnej 20% uzyskanej oceny na zaliczenie oraz pozytywna ocena z kolokwium zaliczeniowego – 50% oceny uzyskanej na zaliczenie.

Ocena końcowa

Ocena końcowa to ocena pozytywna z egzaminu pisemnego, który obejmuje treści z ćwiczeń (50% pytań składowych) i wykładów (50% pytań składowych).

Literatura podstawowa

- Balachowicz J., Witkowska-Tomaszewska A., *Edukacja wczesnoszkolna w dyskursie podmiotowości. Studium teoretyczno-empirycznym*, Warszawa 2015
- Magda-Adamowicz M., *Jakość dzieciństwa twórczych 7-9-letnich dzieci w perspektywie rodzinnej i lokalnej*, Zielona Góra 2018
- Magda-Adamowicz M., E. Kobyłecka (red.), *Dziedziny wychowania w klasach początkowych*, Toruń 2016.
- Magda-Adamowicz M., Kataryńczuk-Mania L. (red.), *Dziedziny kształcenia w klasach I-III*, Warszawa 2013.
- Magda-Adamowicz M., Kopaczyńska I., Nyczaj-Draż M. (red.), *Pedagogika wczesnoszkolna. Rekonstrukcja kluczowych problemów*, Toruń 2017.
- Nowicka M., *Socjalizacja na lekcjach w klasach początkowych*, Toruń 2010.
- Nyczaj-Draż M., *Edukacja dziecka w narracjach rodziców z klasy średniej*, Zielona Góra 2015.
- Pedagogika wczesnoszkolna – dyskursy, problemy rozwiązania*, red. D. Klus-Stańska, M. Szczepka-Pustkowska, Warszawa 2009.

Literatura uzupełniająca

- Balachowicz J., Style działań edukacyjnych nauczycieli klas początkowych. Między uprzedmiotowieniem a podmiotowością*, Warszawa 2009.
- Uczenie się jako przedsięwzięcie na całe życie*, red. T. Bauman, Kraków 2005.
- Schafer H.R., *Rozwój społeczny: dzieciństwo i młodość*, Kraków 2006.
- Tripp D., *Zdarzenia krytyczne w nauczaniu: kształtowanie profesjonalnego osądu*, Warszawa 1996.
- Wood D., *Jak dzieci uczą się i myślą*, Kraków 2006.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Mirosława Nyczaj-Drąg, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 29-04-2021 10:50)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ